

לעילוי נשמת
ה"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הנוצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הנוצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: התמדת התורה

בס"ד | גיליון מס' 313

פרשת שמות

מי לא הוזעק לכבות שריפה שבערה בביתו, ולמה?

הבאים מצרימה... (א, א)

את התשובה לכך מגלים רבותינו מאורי הדורות, חושפים את הדרך להינצל מהצרות, להיגאל מהגלות, להפוך את השבועות הללו למנוף חזק ועוצמתי ליציאה מכל מיצר ומצוקה, לחיי איכות מוארים ונפלאים. והדרך הזו היא - לעסוק בתורה, כמה שיותר, בהתמדה מרובה, ברציפות מקסימלית, פשוט לשבת וללמוד תורה - זו הדרך להיגאל!

כך מגלה הרה"ק בעל ה'סוד העבודה' מסלונים זי"ע, והדברים מופיעים מפי גאוני וצדיקים רבים, אשר כולם כאחד מאירים את חיינו בתובנה פשוטה ומרגשת: **עמל התורה - מחליף כל עמל אחר. העמקה בתורה - גואלת מכל עומק בעייתי שאנו שרויים בו. לימוד התורה - הוא הדרך לצאת מכל מיצר, להיגאל מכל גלות!**

והלימוד הזה - עליו להיות רצוף ככל האפשר, עמוק ויסודי ככל הניתן. כי זה הסוד - החלפת מאמצי החיים במאמצי לימוד התורה, יציאה מהתמודדות החיים בהתמודדות עם היצר המפריע מלימוד התורה. לימוד יסודי, רצוף, בהתמדה ובשמחה - הוא הדרך להיגאל מכל הקשיים שלנו כיום, הוא הדרך לפתוח בחיים חדשים ומוארים, נטולי התמודדות וגלויות!

האמת ניתנת להיאמר, שלימוד רצוף הוא דבר מתבקש ואף הגיוני. יהודי שמבין שבשעת הלימוד הוא עוסק בדבר החשוב לו ביותר - לא יעלה על דעתו להפסיק. ממש כמו אדם שעוסק במלאכת ליטוש יהלומים והוא מרוכז במלאכתו בכל הכח, ואינו מעלה בדעתו להפסיק כדי לענות לשיחת טלפון או להתעדכן בחדשות - כך ממש יהודי ששקוע בתורה, אינו מפסיק ולו לרגע בכל נושא אחר, כי הוא עוסק בנושא החשוב לו ביותר, במה שהכי יקר לו!

והרבה יותר: **כי יהודי שיושב ולומד, חז"ל מגלים כי השכינה כנגדו, כביכול בורא עולם משמש לו כחברותא, יושב ולומד עמו. כמה נורא המראה וכמה מבעית הביזיון, שיהודי יושב ולומד בחברותא עם גדול הדור, ובעיצומו של הלימוד עוצר הוא כדי לשמוע מה קרה אתמול, כדי להקשיב לשיחה מעניינת על המצב הכלכלי, או אפילו כדי לברר על שידוך. והלא בורא עולם בכבודו ובעצמו יושב ולומד בצוותא עם כל יהודי - איך אפשר לעצור ולו לרגע קט?!**

אחים יקרים, הבה נאמץ את הרציפות בלימוד התורה, את הערך הנשגב שבלהיות שקוע בתוכה,

לאחר שסיימנו את ספר בראשית בברכת 'חזק חזק ונתחזק', בהתרגשות ובשמחה פותחים אנו בקריאת הספר השני שבתורה, ספר שמות. ספר זה נפתח בתיאור שעבוד אבותינו במצרים, עבודת הפרך שחוו בגלות הנוראה שנגזרה עליהם, ניסי ה' ונפלאותיו אשר ראו עיניהם, עד אשר זכו להיגאל, יצאו מאפילה לאורה, מהשעבוד הנוראי לחירות עולם.

הסיפור הזה, שהוא הרבה יותר מסיפור היסטורי, חובק בתוכו את סיפור לידת עם ישראל, הפיכתו ממיעוט נרדף בארץ זרה ומנוכרת לעם סגולה נבחר, יציאתו מעומק השאול הרוחני והגשמי כאחד אל פסגת האנושות וקירבת לה'. בנס יציאת מצרים מתחולל מהפך על טבעי וחסר תקדים, כאשר אומה שלימה שהיתה כבושה ולחוצה בידי מצרים רשעים ואכזרים, האיר עליה אור אלוקי נשגב והוציא אותה לדרך חדשה - שייעודה מעמד הר סיני וקבלת עול מלכות שמים במתן תורה.

כאמור, הסיפור הזה לא שייך רק לעבר, הוא לא התחולל לפני למעלה מ-3000 שנה, באופן חד פעמי. האר"י הק' מגלה - ובספרי הקבלה עוסקים במשמעות הגילוי הזה ובעוצמתו הרוחנית הכבירה - כי זה בדיקו מה שמתחולל בימינו אלה, בכל פעם שאנו קוראים בתורה את הפרשיות שעוסקות בשעבוד מצרים והגאולה ממנו, בימים שמכונים 'ימי השובב"ים'.

'שובב"ים', אלו ראשי התיבות של פרשות שמות, וארא, בא, בשלח, יתרו, משפטים, שש הפרשיות שעוסקות בשעבוד מצרים, בגזירות פרעה, במכות שסג, בגאולה המופתית ממצרים, בקריעת ים סוף - ועד לקבלת התורה. זה התהליך שעברנו אז, וגם בימינו - לכל יהודי ניתנת ההזדמנות למקד את מבטו בשעבוד ובמצרים שהוא חווה, בקשיים ובאתגרים שנפלו בחלקו, ולהיגאל מהם לחירות עולם, לצאת מהם לנצח, לפתוח בחיים חדשים.

וכשמקבלים הזדמנות כזו, אף יהודי אינו מוכן להחמיץ. לכל אחד מאיתנו נותנים את חלון הזמן הנדיר, הרצוי ונושאף כל כך, להשליך לאחור את כל הקשיים והמצוקות, לשכוח מכל הבעיות וההתמודדות, ולצאת לדרך חדשה - איך אפשר לוותר על הזדמנות כזו? איך אפשר להחמיץ? מה ניתן לעשות כדי 'לחטוף' את הימים האלה, לנצל אותם היטב, ולהיגאל באמצעותם מכל קושי או בעיה, לנצח כל אתגר ולדגל בבטחה על פני כל מועקה?!

האושר האמיתי...

על הסיפור הבא מעיד המשפיע הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א, בדידו הוה עובדא, וכך הוא מספר: אחד מהיהודים המפורסמים בעושרם המופלג ובממונם הרב, סיפר לו שהוא זוכר את ימיו כבחור בישיבה. כאשר המשגיח ביקש לחזק את לומדי התורה הצעירים, היה מצטט את דברי המשנה: 'כך היא דרכה של תורה... ובתורה אתה עמל, אם אתה עושה כן אשריך בעולם הזה', ומוסיף: 'האושר האמיתי - גם בעולם הזה! - הוא להיות שקוע בתורה!'

'באותם ימים חייכתי לעצמי' - מספר היהודי העשיר - 'חשבתי שהוא מגזים. זה תפקידו כמשגיח לעודד את הבחורים ללמוד, אבל שלא ינסה לספר לי סיפורים... התורה מזכה בשכר בעולם הבא, זה ברור וידוע. בעולם הזה? בעולם הזה העשירים מאושרים, ולומדי התורה - שכרם מובטח להם בעולם הבא, אבל לא בעולם הזה...'

מאז חלפו שנים. היום אני יהודי עשיר מאוד, יש לי משפחה גדולה שאני רווח ממנה נחת, הכל כאילו טוב לי בחיים. אבל באמת - כל מה שאני רואה לנגד עיני הוא רק שטרות של דולרים, וכמה שיותר מהם, ולהשיג עוד ועוד כאלה, כשהאושר ממני והאלה. לעומת זאת, כשאני נכנס להיכל תורה בוער, ורואה צורבים צעירים כמבוגרים שוקדים על תלמודם ופניהם קורנות מאושר - אני יודע שהמשגיח שלי צדק, הם המאושרים באמת!'

כך אמר העשיר ברגע של גילוי לב, והוסיף: 'היום, מוכן אני לתת מחצית מהונני, כדי לזכות בכמה רגעי אושר כה קסומים ונעלים, כמו אלה שהם מנת חלקם של לומדי התורה, השקועים בסוגיותיה באהבה אין קץ, ובהתמדה שאינה יודעת שובע. אבל את האושר הזה לא ניתן לקנות בכסף, ולא נותר לי אלא להצטער שאין חלקי עימהם...'

ואף שהמשגיח צדק באומרו כי האושר האמיתי טמון בלימוד התורה ואשרי הזוכים לעסוק בה בהתמדה, בכל זאת גם אותו עשיר, וגם כולנו, יכולים לזכות באושר הרוחני הצרוף הזה, כל אחד מאיתנו זכאי. כל מה שכדאי לעשות הוא להיכנס לבית המדרש, ללמוד בהתמדה וברציפות ככל שנוכל - ונזכה גם אנחנו לרגעי אושר נעלים!

לעילוי נשמת
הרה"ק משה ז"ל בן הרה"ק אלחנן שלמה זלמן ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
הרה"ק שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (ארא"ל)
ת.נ.צ.ב.ה.

בלימוד רצוף, ללא הפסקות, בריכוז גבוה, מתוך מאמץ והקרבה. אשרי הזוכים ללמוד שעות ארוכות ברציפות, אבל גם מי שאינו לומד אלא שעה, מי שמתחנף בשיעור קצר או ארוך, מי שזוכה בחברותא לשעתיים שלוש ביום - כל אחד מאיתנו זכאי לתענוג העילאי של לימוד רצוף נטול הפסקות, שכל שנרבה בו, כך נצא מכל הצרות המקיפות אותו - לחירות עולם!

...הסערה והשריפה...

היה זה בשעת ערב מוקדמת, ביום שגרתי למדי. כמנהגו דבר יום ביומו, גם באותו יום עלה הרה"ג רבי יוסף אפרתי שליט"א לבית מורו ורבו הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל, אולם הפעם הבחין כי משהו קרה. הרבנית הסתובבה בבית נסערת, ניכר כי עברה חוויה לא קלה בשעות האחרונות, והיא מתקשה לעכל את אשר קרה לא מזמן...

הרב אפרתי ראה כי הרבנית שקועה בסערת רגשות, וביקש לברר מה זה ועל מה זה. מה התחולל בבית הרב לפני שהגיע, מה גרם לרבנית להיות כה טעונה ונרגשת. האם מישהו התחנף לרב? אולי התחוללה איזו סערה גדולה סביב אחד מפסקיו של הרב? מה יכול לקרות עד כדי כך שהרבנית תתקשה להירגע?!

הרבנית נענתה, וסיפרה בדיקוק מה שקרה. יהודי, כנראה נכבד מאוד בעיני עצמו, הגיע אל הבית וביקש לשוחח עם הרב. לא היו אלה שעות קבלת הקהל, הרב אלישיב היה שקוע בלימודו, רכון על הגמרא בריכוז מופתי, ולומד ברציפות וללא הפסקה. 'לא תוכל להיכנס עכשיו, הרב באמצע הלימוד!' - הסבירה הרבנית, לנוכח גבותיו המתגבהות של הנכבד...

'זכי מה יקרה אם הרב יפסיק דקה או שתיים?' - שאל הלה בעזות מצח, וחמתו בערה בו. 'איך ניתן להשיב את פני ריקם? הלא באתי ממרחק, ואני יהודי נכבד. יתפנה נא הרב לכמה דקות, אותן ישלים אחר כך, ויענה לשאלתי. מה יקרה? הוא לא יכול להפסיק לרגע?'

הרבנית שמעה, וליבה סער במערבולת שוצפת. היא סירבה להיכנע ללחץ, אבל טענתו של הלה כי לא יקרה כלום אם הרב יפסיק לכמה דקות - הסעירו אותה מאוד. 'כיצד ניתן לומר כך? וכי יודע הוא מה חשיבות רציפות הלימוד של בעלי הרב? כיצד יכול בן אנוש להעלות על שפתיו מילים כאלה?' - תמחה עד מאוד, ולא הצליחה להירגע...

ואז, כשהבחינה שהרב אפרתי עדיין תמיה לנוכח סערת נפשה, הסבירה מדוע היא כה מתקשה להירגע מהחוויה המטלטלת הזו, וסיפרה: היה זה כמה שנים קודם לכן. הרבנית בישרה במטבח הבית, ולפתע פתאום התלקחה האש שבערה על הכיריים, ולשונות הלהבות נפתחו במגבת שעמדה בסמוך, עד שהתלקחה לה דליקה של ממש. הכל החל לבעור מסביב, הרבנית נבהלה כהוגן, ובאותה עת - ישב בעלה בחדר הסמוך והגה בתורתו...

'זכי עלתה על דעתי להפסיקו מלימודו שיבוא לסייע לי לכבות את האש? וכי הבהלה שאחזה בי - הביאה אותי לקרוא לו? חלילה וחס! הרי הוא יושב ולומד! השריפה התלקחה, הייתי מבוהלת ואחוזת חרדה, ולא עלה בדעתי הרעיון להפריע לו בלימודו. הרי הוא באמצע ללמוד, איך אפשר להפריע?!!?!'

נעשה לי נס באותה עת, שלבסוף האש הלכה וכבתה מאליה, שכן אינני יודעת איך יכולתי להילחם בי בכוחות עצמי. אבל האיש שהיה כאן קודם - הוא באמת חושב שאני אפריע לרב מלימודו? הרי עבור שריפה שבערה בבית לא העזתי להפריע לו, אז עבורו?! הרי הרב יושב ולומד עכשיו, איך אפשר להפריע?! - סיכמה בכאב...

וללמדנו בא: השעות בהן יהודי יושב והוגה בתורה, הן שעות יקרות ערך, אין דומה להן. הרי בשעות הללו הוא מחובר לבורא עולם, עוסק בתורתו, ונותן התורה יושב ולומד עמו. איך בכלל ניתן להעלות על הדעת להפסיק בעיצומה של שעת הלימוד? הרי זו שעה יקרה מפה, בה אנו עוסקים בערך היקר לנו מכל - בתורת ה' האהובה, איך ניתן לעצור?!

אחים יקרים! בימים אלה, כשאנו מבקשים לצאת מכל מיצר לגאולה נצחית, הבה נאמץ את הדרך הזו, את החשיבה הזו. שעת הלימוד היא שעה יקרה, רגעי הלימוד הם רגעי חיבור עם אבא שבשמים, רגעים בהם אנו שוקעים בתורתו, חבוקים בין ידיו, עוסקים באוצר הכי קרוב ללבנו. וככל שנייקר את הרגעים הללו ונקפיד על רציפותם ואיכותם - כך נזכה שהלימוד שלנו יישמש כמנוף להוציאנו מכל צרה, לגואלנו מכל גלות, לשחררנו מכל מיצר לחיים טובים ומאשרים!

שלושה אמבולנסים שלא הפריעו...

מנקי הדעת שבירושלים של מעלה, היה הרה"צ רבי זלמן בריזל זצ"ל. הוא נודע כדמות מופת, שגם בזקנותו לא פסק מלימוד התורה, מפורסם היה בהתמדתו המופלאה. כך גם בערב בהיר אחד, כשקרה מה שקרה...

רבי זלמן, שכבר היה זקן מופלג, מעד ונפל ארצה, נחבל ברגלו. בני ביתו חשו אליו, ומיד הבחינו כי מדובר בפציעה של ממש, שמחייבת טיפול רפואי דחוף. ר' זלמן התייסר במכאובו ולא הוציא בדל אנחה מפיו, גם כשהגיע האמבולנס שפינה אותו לבית החולים בלילות סירנה רמות...

הוא הגיע לבית החולים, ושם הוכנס לסידרת בדיקות מקיפות. הרגל צולמה מכל עבריה, והתברר כי מדובר בפגיעה קשה ומורכבת, שמחייבת ניתוח דחוף להצלת יכולת ההליכה. הרופאים הסבירו לבניו של ר' זלמן על אופי הפציעה ומורכבות הניתוח, ובעוד ר' זלמן ממלמל ללא הרף - משנן בעל פה משניות ומתמיד בלימוד התורה, הרופאים ובניו דנו באפשרויות שלפניהם, והחליטו להעביר את אביהם לבית חולים אחר...

חיש מהר הוזמן אמבולנס נוסף, ובניו של ר' זלמן עלו עם אביהם הנערץ אל האמבולנס, כשהם מביאים עימם את כל המסמכים הרפואיים ודנים בעניין הניתוח הדחוף שאביהם חייב לעבור. גם עכשיו ר' זלמן לא התערב בשיחתם כלל וכלל, שקוע היה בלימודו - משנן מסכתות משניות בעל פה בזו אחר זו. כשהגיעו לבית החולים שוב עבר ר' זלמן מסכת בדיקות ובירורים, ואז קראו הרופאים לבניו והחלו מסבירים את המצב לאשורו...

ר' זלמן אפילו לא היטה אוזן. בניו מדברים עם הרופאים על הרגל שלו, אבל הוא - שקוע בעולם אחר, עובר במרץ ממסכת אחת לרעותה, משנן עוד מסכת ועוד מסכת בעל פה. הרופאים מסבירים ומבארים, משיבים לשאלות שמעלים בניו ומפרטים דרכי טיפול, ור' זלמן שקוע בלימודו...

לבסוף, החליטו הבנים להעביר את ר' זלמן לבית חולים אחר, שם יש רופא מנתח מומחה נודע, שניתן לקוות שיכול להוביל את הניתוח בהצלחה רבה ולרפא את רגלו של אביהם. שוב הוזמן אמבולנס, שוב עלו עליו הבנים הנושאים את אביהם, ושוב יצא האמבולנס בדרכו לבית החולים בו עובד המנתח הבכיר. בניו של ר' זלמן שוחחו אודות הרופא המומחה ויכולתו, ור' זלמן שקוע במסכת נוספת - אותה הוא משנן בעל פה, אינו מקשיב, אינו מגיב, אינו משיב לכל המתחולל מסביבו...

בבית החולים השלישי אליו הובהל הוא שוב נבדק, הרופא המומחה הגיע, והחלו בהכנות לניתוח. ר' זלמן שוכב על המיטה מיוסר וחסר כוחות, תשוש וכאוב, ופיו מוסיף למלמל במרץ פרקי משניות, הוא חוזר עליהן שוב ושוב. ואז, אחד מנכדיו שכבר לא הצליח להסתיר את תמיהתו, פנה אליו ושאל:

'סבא, אני מתקשה להבין. הרי בשעות האחרונות אנו מיטלטלים בשלושה אמבולנסים, ביקרנו כבר בשלושה בתי חולים, ראינו כעשרה רופאים, צילמו את רגלך הפצועה כמה וכמה פעמים, ניתנו אינספור הסברים, דרכי טיפול ואפשרויות לניתוח, וכל זה קורה בגלל הרגל שלך, שהיא העומדת בלב העניין, היא מרכז הסיפור. ואתה, סבא, כל הזמן הזה מוסיף ללמוד במרץ, לא עוצר ולא שואל, לא מפסיק ולא מתעניין. איך זה יכול להיות?!' - שאל הנכד בפליאה.

ור' זלמן, בפנים מאירות ומחייכות, השיב לו על אתר: 'נכדי היקר, מכיר אני את בניי היטב, יודעני בהם שהם עושים הכל כדי להחיש את רפואתי בצורה הטובה ביותר. אני סומך עליהם בעיניים עצומות, שהם בודקים כל דרך טיפול באופן הכי טוב, פועלים כדי להביא אותי לניתוח הנכון ביותר בס"ד, ומתאמצים כדי שכל זה יקרה כמה שיותר מהר.

תאר לעצמך שהייתי מפסיק מלימודי כדי להתערב - מה זה היה מוסיף? כיצד זה היה תורם? מה יכולתי לסייע? - הרי הם עושים הכל למעני, דואגים לי כל כך, ואני אסיר תודה להם על כך. למה שאתערב בעניין, שעה שאני יכול בשעות הללו להפסיק ללמוד מסכתות בעל פה, כשאני יכול להיות שקוע עכשיו בלימוד התורה בהתמדה בלי הפרעה?!

כל השעות הללו בהן רגלי על שולחן הדיונים, וגם בהמשך - כשתעלה על שולחן הניתוחים, הן שעות יקרות מפה, בהן אני יכול להגות בתורה, לחזור ולשנן, להיות שקוע בלימוד. לא חבל לאבד את כל זה עבור בירור דברים בעלמא - שאין לו כל תועלת? לא כואב הלב לכלות זמן יקר בדיבור על הרגל, במקום לשנן בשעות כאלה את פרק 'כיצד הרגל?' הרי אני יכול לקנות עכשיו קנייני חיים ולהתחבר לתורה מתוך לימוד רצוף - ואת זה אני מבקש לעשות!'

והנכד, נפעם ונרגש, חרט את הדברים בזיכרונו, ומפיו הם פורסמו ע"י המשפיע הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א כדי ללמדנו: שעה של לימוד תורה בהתמדה, יש לה ערך, חשיבות ומשמעות - גדולים לאין ערוך מכל נסך אחר. ככל שיהודי ושב ולומד תורה בהתמדה, ככל שהוא עמל להופכה ללימוד רצוף, ככל שהוא מתאמץ להתעלם מרעשי רקע ולהיות ממוקד בתורת ה' האהובה - כך הוא זוכה להתחבר לנותן התורה ולרכוש קניינים בתורה הקדושה, כך הוא זוכה להתעלות.

אחים יקרים, בכל רגע של ניסיון או קושי בלימוד רצוף, הבה נראה לנגד עינינו את דמותו של רבי זלמן בריזל שוכב במיטה, מיוסר וכאוב, רופאים ורננים מעליו ומבהילים אותו מאמבולנס לאמבולנס ומבית חולים אחד למשנהו, ובכל זאת הוא לא מפסיק מלימודו, לא שואל ולא מברר, שקוע הוא במה שחשוב באמת: בלימוד התורה בהתמדה וברציפות!

וככל שנסוגל לעצמנו דרך חיים כזו, לשקוע אל תוך הלימוד וללמוד ברציפות ובהתמדה, ככל שבשעת הלימוד נשכח מכל דאגות העולם והמפריעים מסביב, מהטלפון הנייד ועדכוני החדשות, מדאגות הפרנסה והסידורים המטרידיים, ונהיה שקועים אך ורק בתורה ונהגה בה ברציפות - כך נזכה שלימוד התורה יחלץ אותנו מכל צרה ומיצר, ויעניק לנו חירות עולם מכל דאגה ובעיה, וחיים מלאי אושר ושמחה תמיד!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס